

พญ.วิพรรณ ลังคหะพงศ์
ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข
เขตสุขภาพที่ 3

สรุปรวราชการ ประเด็นที่ 2 กัญชาทางการแพทย์ และพืชสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

จังหวัดนครสวรรค์

ว่าที่ร้อยตรีदनัย พิทักษ์อรณพ
ประธานคณะกรรมการฯ ประเด็นที่ 2

1. ตัวชี้วัดกัญชาทางการแพทย์

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงาน 1/65	ผลประเมิน	ผลงาน 2/65	ผลประเมิน
1. <u>รพ. สังกัด สป.สร.</u> ที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 70	10 แห่ง ร้อยละ 70	13 แห่ง ร้อยละ 92.82	ผ่าน ✓	14 แห่ง ร้อยละ 100	ผ่าน ✓
2. <u>สถานพยาบาลเอกชน</u> ที่มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์	เขตสุขภาพละ 3 แห่ง (ข้อตกลงจังหวัดละ 1 แห่ง)	0 แห่ง	ไม่ผ่าน	1 แห่ง (อายุรเวทคลินิก)	ผ่าน ✓
3. โรงพยาบาล <u>สังกัดกรมวิชาการ</u> มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์	เขต 1 แห่ง	2 แห่ง (รพ.จิตเวช, ศูนย์อนามัยที่ 3)	ผ่าน ✓	2 แห่ง (รพ.จิตเวช, ศูนย์อนามัยที่ 3)	ผ่าน ✓
4. ผู้ป่วยที่มีการวินิจฉัยระยะประคับประคอง (<u>Palliative care</u>) ได้รับการรักษาด้วยยา กัญชาทางการแพทย์	ร้อยละ 5	0.93	ไม่ผ่าน	2.38	ไม่ผ่าน
5. ร้อยละของผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับการรักษาด้วยยา <u>กัญชาทางการแพทย์ทุกรูปแบบ</u>	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5	ลดลง ร้อยละ - 2.52	ไม่ผ่าน	เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.44	ผ่าน ✓

ส่งเสริมการปลูกกัญชาจังหวัดนครสวรรค์

ศูนย์การเรียนรู้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์กัญชา
โรงปลูกกัญชาบ้านสวนสวรรค์ (วิสาหกิจชุมชนต้นเจ้าพระยา)

ข้อค้นพบ/ชื่นชม

- มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกเพิ่มขึ้น จำนวน ๙ แห่ง
- กลุ่มวิสาหกิจบางกลุ่มมีศักยภาพในการในการปลูกและแปรรูปสินค้า เช่น วสช. โรงปลูกกัญชาบ้านสวนสวรรค์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

- ควรทำฐานข้อมูลผู้ปลูกจำแนกรายพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและต่อยอดต่อไป
- ควรส่งเสริมให้กลุ่ม วสช. ช่วยส่งเสริมการใช้กัญชาอย่างรอบรู้และปลอดภัย
- ส่งเสริมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกลุ่ม วสช. ให้ได้รับรองมาตรฐานต่อไป

แปลงปลูกกัญชา กัญชง	รอบ 1/65 สะสม	รอบ 2/65 สะสม
จำนวนแปลงปลูกกัญชา 50 ต้น ที่ได้รับอนุญาต	11 แห่ง	20 แห่ง
จำนวนแปลงปลูกกัญชา 500 ต้น MOU กรมการแพทย์แผนไทยฯ	2 แห่ง	2 แห่ง
จำนวนแปลงปลูกกัญชง ที่ได้รับอนุญาต	8 แห่ง	17 แห่ง

1. ตัวชี้วัดกัญชาทางการแพทย์

ตัวชี้วัดที่ 1 รพ. สังกัด สป.สธ. มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 70				
จำนวน โรงพยาบาล	รพศ. + รพช.		รพ.สต.	
	คลินิกกัญชาทางการแพทย์	ร้อยละ	คลินิกกัญชาทางการแพทย์	ร้อยละ
รอบ 1/65	14	13 (ขาด รพ.ชุมตาบง)	92.82	0
รอบ 2/65	14	14	100.0	36
	รพ.ชุมตาบง เปิดให้บริการ คลินิกกัญชา เดือน ก.ค.65			ทุก รพ.สต. ที่มีแพทย์แผนไทย

ข้อค้นพบ สามารถดำเนินการเปิดคลินิกใน รพศ./รพช. ครบร้อยละ 100 และเปิดใน รพ.สต. จำนวน 36 แห่ง

ข้อเสนอแนะ คลินิกบริการที่เปิด รพ.สต. **ควรวางระบบการจัดบริการที่ชัดเจน** และมีการติดตามอาการภายหลัง
การได้รับการรับยา ระบบการปรึกษาแม่ข่าย เพื่อให้เกิดการใช้ยากัญชาได้อย่างปลอดภัย และ**เน้นย้ำการ
ลงข้อมูลในระบบ HDC** เพื่อให้ผลงานขึ้นในระบบ HDC (รพ.สต.เปิดจำนวน 36 แห่ง จ่ายยาไป 2 แห่ง)

1. ตัวชี้วัดกัญชาทางการแพทย์ (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่ 2 สถานพยาบาลเอกชนเปิดให้บริการเขตละ 3 แห่ง
(ข้อตกลงจังหวัดละ 1 แห่ง)

รอบ 1/65

ไม่พบคลินิกเอกชนเปิดให้บริการคลินิกกัญชา

1 แห่ง

รอบ 2/65

อายุรเวทคลินิกการแพทย์แผนไทยประยุกต์

ข้อค้นพบ : มีการจ่ายยา 2 ตำรับ : ศุขไสยาสน์ และแก้ลมแก้เส้น (รพ.พระอาจารย์ฝั้น)
มีการติดตาม ADR การใช้ยากัญชาโดยกลุ่มงาน คบส สสจ.นครสวรรค์

1. ตัวชี้วัดกัญชาทางการแพทย์ (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่ 3 โรงพยาบาล สังกัดกรมวิชาการ มีการจัดบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์

เป้าหมายเขตสุขภาพละ 1 แห่ง ผลการดำเนินงาน 2 แห่ง

1. โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์
(กรมสุขภาพจิต)

ข้อชื่นชม

1. มีโครงการ ให้คำปรึกษา
การใช้กัญชา ร่วมกับ
กรมสุขภาพจิต
2. เปิดให้บริการ
ให้คำปรึกษา จำหน่าย
โดยแพทย์แผนไทย
และสหวิชาชีพ

2.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์
(กรมอนามัย)

ข้อชื่นชม

1. มีแพทย์ เกสัชกร แพทย์แผนไทย
ผ่านการอบรมหลักสูตรการใช้กัญชา
2. เปิดให้บริการที่คลินิกแพทย์แผนไทย
3. เข้าร่วมเป็นหน่วยวิจัย ตำรับยา
น้ำมันกัญชาทั้ง 5 กับ รพ.เจ้าพระยา
อภัยภูเบศร์ มีจำนวนผู้ป่วยรับยา
อยู่ระหว่างการวิจัย 100 ราย

1. ตัวชี้วัดกัญชาทางการแพทย์

ตัวชี้วัดที่ 4 ผู้ป่วย Palliative care ได้รับการรักษาด้วยยา กัญชาทางการแพทย์ ร้อยละ 5

อำเภอ	ผู้ป่วย Palliative รอบ 2/65		
	ทั้งหมด	ได้รับยา	ร้อยละ
ตากฟ้า	68	8	11.76
ท่าตะโก	45	2	4.44
บรรพตพิสัย	136	6	4.41
แม่วงก์	75	3	4.00
ตาคลี	182	5	2.75
เก้าเลี้ยว	43	1	2.33
เมืองนครสวรรค์	285	5	1.75
ลาดยาว	181	2	1.10
พยุหะคีรี	109	1	0.92
หนองบัว	139	1	0.72
โกรกพระ	45	0	0.00
ชุมแสง	57	0	0.00
ไพศาลี	47	0	0.00
ชุมตาบง	18	0	0.00
รวม	1,430	34	2.38

ที่มา :ข้อมูล HDC ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2565

ข้อค้นพบ

- ผลการดำเนินงานร้อยละ 2.38 (เป้าหมายร้อยละ 5)
- มี รพ. 4 แห่ง ที่ยังไม่ได้จ่ายยาในผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะ

- วิเคราะห์หาสาเหตุ/ปัญหา ใน รพ.ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาให้ได้ตามเป้าหมาย
- ตรวจสอบข้อมูลเป้าหมายผู้ป่วยทั้งหมดว่าเป็นกลุ่มที่ไม่เหมาะสมในการใช้ยากัญชามากน้อยเพียงใด เพื่อปรับเป้าหมายที่เป็นจริงและเก็บข้อมูลเพื่อเสนอให้ส่วนกลางในการพิจารณาปรับตัวชี้วัดในปีถัดไป

1. ตัวชี้วัดกัญชาทางการแพทย์

ตัวชี้วัดที่ 5 ร้อยละของผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับการรักษาด้วยยา
กัญชาทางการแพทย์ทุกรูปแบบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5

อำเภอ	ผู้ป่วยปี 2564	ผลงานปี 2565	ร้อยละ
แก้งาเขียว	0	12	ผ่าน
แม่वंก	1	9	ผ่าน
ท่าตะโก	0	21	ผ่าน
บรรพตพิสัย	0	11	ผ่าน
หนองบัว	1	2	ผ่าน
โกรกพระ	1	10	ผ่าน
ไพศาลี	0	5	ผ่าน
เมืองนครสวรรค์	14	25	ผ่าน
ชุมแสง	13	23	ผ่าน
ลาดยาว	16	22	ผ่าน
พยุหะคีรี	1	1	0.00
ชุมตาบง	0	0	0.00
ตากฟ้า	167	139	-16.77
ตากสิน	40	31	-22.50
รวม	254	311	22.44

ข้อค้นพบ

- ภาพรวมจังหวัดสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

- วิเคราะห์ สาเหตุ ในส่วนของ รพ.พยุหะคีรี และ รพ. ชุมตาบง เพื่อสนับสนุนให้มีการจ่ายยากัญชาทางการแพทย์

Best Practice

1. มีการจัดตั้ง ศูนย์การเรียนรู้กัญชาทางแพทย์ทุกรูปแบบ 7 แห่ง
2. มีการนิเทศงานติดตามผลการดำเนินงานคลินิกกัญชาของ รพ.ทุกแห่ง
3. มีการจัดทำผลงานวิจัย R2R ที่เกี่ยวข้องในประเด็นกัญชา และเข้าร่วมนำเสนอในระดับเขต โดยจังหวัดนครสวรรค์ส่งผลงานเข้าร่วมมากที่สุด
4. มีการจัดทำโครงการ กัญชาเมืองสวรรค์สนั่นไตรภพ โดยได้อบรม ครู ก เพื่อขยายผลต่อไป

ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ปัญหา

- โรงพยาบาลบางแห่งยังไม่มี การจ่ายยาแก้ปวดทาง การแพทย์ใน ผู้ป่วย palliative care
- การจำกัดโรคในการเบิกชดเชยกระทบต่อการสั่งจ่ายด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกัน
- ยาแก้ปวดทางการแพทย์ ขาดตลาด บางช่วง
- ทีมสหวิชาชีพยังขาดความเชื่อมั่น และอยู่ระหว่าง รอคอยความชัดเจน ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

- มีการจัดทำข้อมูลวิเคราะห์และคืบข้อมูลอย่างต่อเนื่องใน กลุ่มผู้ป่วย **palliative care** เพื่อติดตามการจ่ายยาอย่างต่อเนื่อง
- จัดทำแผนสำรองยา เพื่อจัดหา โดยใช้การจัดการข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารยา
- จัดหลักสูตรอบรมสร้างความเชื่อมั่นและความเข้าใจ ในทีมสหวิชาชีพ และให้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (ใช้งบ SP เขตสุขภาพ)

2. ตัวชี้วัดพืชสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงาน	ประเมิน
1.มูลค่าการใช้จ่ายสมุนไพร	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2	2.68	ผ่าน ✓
2.ร้อยละผู้ป่วยนอกได้รับบริการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ร้อยละ 20.5	17.5	ไม่ผ่าน

มูลค่าการใช้ยาสมุนไพรจังหวัดนครสวรรค์

เป้าหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2

ลำดับ	อำเภอ	มูลค่าการใช้ยาสมุนไพร ปี 2564	เป้าหมาย ปี 2565 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2)	ผลงานตรวจราชการ รอบที่ 1		ผลงานตรวจราชการ รอบที่ 2	
				มูลค่าการใช้ยาสมุนไพร	ร้อยละ เมื่อเทียบกับเป้าหมาย	มูลค่าการใช้ยาสมุนไพร	ร้อยละ เมื่อเทียบกับเป้าหมาย
1	เมืองนครสวรรค์	2,776,472.25	2,832,001.70	551,031.00	19.27	3,890,652.00	137.38
2	โกรกพระ	1,313,426.50	1,339,695.03	384,396.00	28.41	1,777,018.00	132.64
3	ไพศาลี	1,131,998.95	1,154,638.93	235,896.95	20.23	1,340,972.45	116.14
4	พยุหะคีรี	1,363,664.40	1,390,937.69	336,806.85	23.98	1,597,004.81	114.81
5	เก้าเลี้ยว	603,207.00	615,271.14	129,746.50	20.88	691,062.25	112.32
6	บรรพตพิสัย	1,520,772.90	1,551,188.36	150,755.85	9.62	1,703,043.45	109.79
7	ชุมตาบง	406,867.50	415,004.85	69,938.50	16.69	455,159.50	109.68
8	ตากฟ้า	409,320.25	417,506.66	140,137.50	33.24	435,399.75	104.29
9	ตากલી	1,157,461.50	1,180,610.73	170,214.00	14.28	1,198,091.25	101.48
10	แม่วงก์	753,264.65	768,329.94	170,069.10	21.92	733,020.05	95.40
11	หนองบัว	1,492,203.87	1,522,047.95	299,382.00	19.48	1,326,353.70	87.14
12	ชุมแสง	1,397,148.36	1,425,091.33	242,468.00	16.85	1,111,992.00	78.03
13	ลาดยาว	2,471,270.15	2,520,695.55	412,259.00	16.20	1,888,230.40	74.91
14	แม่เปิน	528,049.50	538,610.49	85,554.50	15.73	316,982.50	58.85
15	ท่าตะโก	1,263,368.00	1,288,635.36	198,831.00	15.28	623,863.55	48.41
ภาพรวม		18,588,495.78	18,960,265.70	3,577,486.75	18.87	19,088,845.66	100.68

ข้อค้นพบ

- สามารถดำเนินการผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 2.68
- มีการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ยาสมุนไพรทดแทนยาแผนปัจจุบัน โดยเน้น 7 รายการหลัก

ข้อเสนอแนะ

- วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา ในส่วนของ รพ. แม่เปิน และ รพ.ท่าตะโก

สมุนไพรเศรษฐกิจจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2565

พื้นที่ปลูก
234 โขนง 1 งาน

จำนวนสมุนไพร
16 รายการ

รายได้รวม
5,495,000 บาท/ปี

แหล่งรับซื้อผลผลิต

1. องค์การเภสัชกรรม กรุงเทพมหานคร
2. รพ.ศิริราช กรุงเทพมหานคร
3. รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร จ.ปราจีนบุรี
4. สหกรณ์บรรพตดิษฐ์ จ.นครสวรรค์

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2565 (อยู่ระหว่างทบทวนข้อมูล 7 อำเภอ)

ข้อค้นพบ มีการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้กลุ่มมีศักยภาพและจำหน่ายวัตถุดิบได้

ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรที่ชัดเจนในองค์ความรู้ประเด็นมาตรฐานการปลูก บูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและแนะนำเรื่องการตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจ และเพิ่มจำนวนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรรายใหม่

การจัดซื้อยาสมุนไพรด้วยวิธีการโอนขายบิลจังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	โรงพยาบาล	จำนวนงบประมาณ	จำนวนในการสั่งซื้อ	คิดเป็นร้อยละ
1	รพ.สวรรค์ประชารักษ์	508,549	859,460	169.00
2	รพ.โกรกพระ	140,824	153,300	108.86
3	รพ.เก้าเลี้ยว	89,025	95,500	107.27
4	รพ.ตากฟ้า	83,107	85,000	102.28
5	รพ.ลาดยาว	332,661	337,000	101.30
6	รพ.ตากલી	216,439	218,400	100.90
7	รพ.ชุมแสง	184,247	184,500	100.14
8	รพ.ไพศาลี	178,784	179,000	100.12
9	รพ.แม่่วงก์	199,406	199,600	100.10
10	รพ.บรรพตพิสัย	222,665	222,750	100.04
11	รพ.หนองบัว	200,767	200,808	100.02
12	รพ.พยุหะคีรี	175,985	176,000	100.01
13	รพ.ท่าตะโก	181,450	181,450	100.00
14	รพ.ชุมตาบง	119,210	119,210	100.00
ภาพรวมจังหวัดนครสวรรค์		2,833,119	3,211,978	113.37

1. รพ.สปร. ใช้เงินบำรุงในการซื้อยาสมุนไพรใน รพ.หนองฉาง และ รพ.สรรคบุรี นอกเหนือบที่ได้รับการจัดสรรอีก 69%

2. สัดส่วนการสั่งซื้อยาสมุนไพร
- รพ.หนองฉาง คิดเป็น 79.11%
- รพ.สรรคบุรี คิดเป็น 20.89%

ข้อเสนอแนะ

จัดทำหลักฐานและการโอนขายบิลทางการเงินให้ครบถ้วนต่อไป

ร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี 2565

ข้อมูลร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 15 อำเภอ พบว่ามี 6 อำเภอผ่านเกณฑ์ตามเป้าหมาย และคาดว่าอีก 3 อำเภอมีแนวโน้มผ่านเกณฑ์ในไตรมาส 4

ข้อเสนอแนะ - วิเคราะห์ สาเหตุ เพื่อส่งเสริมในอำเภอที่มีผลงานไม่ได้ตามเป้าหมายต่อไป

- ถอดบทเรียน ในอำเภอที่ทำได้ดี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระดับจังหวัดในปีต่อไป

หน่วยบริการ	เป้าหมาย ร้อยละ 20.5	
	ผลงานไตรมาส 3	ผลประเมิน
อำเภอโกรกพระ	29.4	ผ่าน
อำเภอแม่เปิน	28.2	ผ่าน
อำเภอแม่वंก	24.2	ผ่าน
อำเภอแม่หนองบัว	23.8	ผ่าน
อำเภอพยุหะคีรี	22.5	ผ่าน
อำเภอท่าตะโก	21.7	ผ่าน
อำเภอชุมแสง	20.4	ไม่ผ่าน
อำเภอเก้าเลี้ยว	19.3	ไม่ผ่าน
อำเภอไพศาลี	17.9	ไม่ผ่าน
อำเภอลาดยาว	15.2	ไม่ผ่าน
อำเภอบรรพตพิสัย	15.1	ไม่ผ่าน
อำเภอเมืองนครสวรรค์	14.2	ไม่ผ่าน
อำเภอตากฟ้า	12.9	ไม่ผ่าน
อำเภอตากาลี	10.0	ไม่ผ่าน
อำเภอชุมตาบง	9.4	ไม่ผ่าน
ภาพรวมจังหวัดนครสวรรค์	17.5	ไม่ผ่าน

The Best Practice

พื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทย

รางวัลชนะเลิศ พื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติ
ด้านการแพทย์แผนไทย **ระดับเพชร ปี 1** ประจำปี 2565

ประเภทสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

❖ สสจ.นครสวรรค์

ประเภทโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

❖ รพ.สต.บ้านศาลเจ้าไก่ต่อ อ.ลาดยาว

รางวัลชนะเลิศ พื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติ
ด้านการแพทย์แผนไทย **ระดับประเทศ** ประจำปี 2565

ประเภทโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

❖ รพ.สต.บ้านหนองขอน อ.ชุมแสง

จุดรับบริการ

ห้องปรุงยา

การพัฒนาหน่วยบริการด้านคลินิกพื้นฐาน 4 โรค
การดูแลกลุ่มเสี่ยงเบาหวาน เกิดศูนย์การเรียนรู้ปรุงยาเฉพาะรายโรคสะกัดเงิน

รพ.สต.บ้านศาลเจ้าไก่อ่ต้อ อ.ลาดยาว

MOM SPA

ห้องนวดไทย

ห้องเฉพาะโรค

การพัฒนาคลินิกเฉพาะโรคและยาปรุงเฉพาะราย

- การคัดสรรวัตถุดิบ ยาสมุนไพรในการให้บริการ
- การพัฒนาตำรับยาปรุงเฉพาะราย
- การรักษาผู้ป่วยในการใช้ยาปรุงเฉพาะราย

ขอบคุณครับ

